

DEMOS

NYHEDSBREV

Nr.95

Interviews Reden-STOP kvindehandel • Station City • Sandholmlejren • Beretninger fra Letland om trafficking • Reportage fra Dannerhuset • Analyse om højrefeminismen

Foreningen Demos blev stiftet i 1979 med det formål at videreføre de politiske erfaringer, som vi fik i arbejdet med de danske vietnam-komiteer og i forlaget Demos, der blev stiftet i 1969.

Vi arbejder på et socialistisk og antiimperialistisk grundlag, og uden fast tilknytning til nogen af de eksisterende grupper på venstrefløjen.

Vi bruger foreningen til at bekæmpe højrekrafterne og samarbejder med andre grupper om at ændre samfundet i socialistisk retning.

Vil du være med i Foreningen Demos, kan du henvende dig mandag til torsdag mellem kl.16.00-18.00 i vores butik, som ligger ved Skt. Hans Torv.

ISSN 1395-2854

Demos nyhedsbrev redigeres af en gruppe.

Ansvarlig overfor presseloven for dette nummer: Anne Jessen

Fotografier: **DOK-Foto** (hvor intet andet er angivet)

Layout: **Femi-DOK**

Redaktionen afsluttet d.5. marts 2008

På forsiden er logoet med en trekant. Trekanterne blev anvendt op til og under 2. verdenskrig af Hitlers regime. Trekanten blev det symbol, som brændemærkede de mennesker, der af nazisterne blev opfattet som farlige for det nye Tyskland. Og der blev udarbejdet en omfattende oversigt over forskellige farver med forskellig betydning. De mest kendte i Danmark blev den gule, den røde og den pink.

Jøderne skulle bære gule trekanten. De blev lagt ind over hinanden og blev til det symbol, som vi siden har kaldt Davidstjernen. Den røde trekant skulle bæres af politiske fanger, og den pink trekant skulle bæres af de homoseksuelle. Den røde og den pink trekant er siden 60'erne blevet brugt henholdsvis som symbol for politiske modstand og modstand mod homofobi.

Indhold:

Hvor går feminismen hen?

Side 3

Interview #1 Reden-STOP kvindehandel

Side 4

Interview #2 Station City

Side 9

Interview #3 Sandholmløjren

Side 12

Udlændingesservice

Side 13

Marta kvinderessourcecenter - Riga, Letland

Side 14

Dinas historie, Letland

Side 15

Annas historie, Letland

Side 16

Reportage fra Dannerhuset

Side 17

Analyse af højrefeminismen

Side 20

Hvor går feminismen hen?

Kære Læser

Du sidder med et nyhedsbrev fra Demos Kvindegruppe med temaet Stop Kvindehandel.

Vi har fundet dokumentation, vi har interviewet og analyseret facts om kvindehandel, vi har set på hvor feminismen bevæger sig hen, og hvor den må blive stærkere.

Vi har siden 8. marts 2007 kørt en kampagne for *'fast opholdstilladelse til kvinder der har været udsat for handel'*. Kampagnen relateres til det øvrige arbejde omkring kvindehandel, som organisationer som Dansk Kvindesamfund, Kvinderådet, 3F og Reden STOP-kvindehandel allerede har haft gang i.

Vi ønsker med kampagnen at politisere spørgsmålet om kvindehandel og løfte det ud af den private sfære.

Handel med kvinder bliver betragtet som et forhold mellem den enkelte kvinde og den enkelte mand. Når kvinder, der er blevet handlet, søger asyl i Danmark, får de afslag. Den danske asyllov tager udgangspunkt i FN's flygtningekonvention fra 1951, hvor asyl tildeles på baggrund af forfølgelse i den offentlige sfære, eksempelvis på grund af politisk eller religiøs forfølgelse. Det er et problem, da handlede kvinder ikke omfattes af konventionen.

Vi vil med kampagnen og med dette nyhedsbrev sætte kvindehandel ind i en politisk sammenhæng, hvor vi tager stilling til, at der skal mere til end regeringens eksisterende handlingsplan til bekæmpelse af handel med mennesker 2007-2010.

Kvinder, der har været handlet, skal have mulighed for at blive i landet, og ikke blot op til de 100 dage, som handlingsplanen lægger op til. **Det skal være en ret og ikke blot en mulighed!**

I nyhedsbrevet kan du læse om hvorledes politiet, Reden-STOP kvindehandel og Sandholmlejren beskriver, hvordan konkrete sager behandles, når kvinder, der har været udsat for handel, anholdes af politiet på mistanke om ulovligt arbejde.

Vi har forsøgt at skaffe dokumentation for hvor mange kvinder, der har haft fordel af handlingsplanen, og hvor mange bagmænd, der er berørt af regeringens handlingsplan.

Fra et kvinderessourcecenter i Letland har vi modtaget fortællinger om kvindernes forhold og om det arbejde der gøres i hjemlandet, samt om de muligheder kvinderne har når de sendes ud af Danmark. Kvinder betaler den højeste pris for uligheden mellem den rige og den fattige del af verden. Fattigdom og håbløse livsvilkår tvinger kvinder til at sælge sig selv.

Det er vores indtryk, at det borgerlige Danmark gerne vil tale om, at det er synd for ofrene. Derimod er der ikke vilje til at ændre de forhold, der er bestemmende for efterspørgslen, og strømmen af unge kvinder som handles ind i Danmark under de usleste forhold.

Kvindesagen har ikke stået øverst på deres dagsorden, hvilket understreges af den manglende vilje til at svare på vores spørgsmål, som bl.a. Justitsministeren, Integrationsministeren og Rigspolitiet har udvist.

Hvor går feminismen hen?

Det er på tide at have fokus på hvor feminismen bevæger sig hen.

Det gør vi i et interview med det hæderkronede kvinde-krisecenter Grevinde Danner. Hvor er de på vej hen? Er de ved at blive en del af den statsautoriserede kvindepolitik, som gør op med tidligere tiders fokus på kvinder og kvinders fællesskab med en kampagne om at "Danner elsker mænd, der elsker kvinder...ordentligt!"

Afslutningsvis stiller vi spørgsmålet, om der er tale om "højrefeminisme", når tidligere rødstrømper etablerer sig som feminister i bl.a. "Kvinder for Frihed", som berømmes af Mogens Camre og Dansk Folkeparti.

Og så bemærker vi i øvrigt at Statsministeren og Dansk Folkeparti, i kølvandet på det sidste års "Muhammed-krise", er begyndt at tale om kvinders rettigheder. Hvor har de været henne ind til nu?

Demos kvindegruppe har siden 8. marts 2007 kørt kampagnen for *'fast opholdstilladelse til kvinder der har været udsat for handel'*. De underskrifter, som vi har samlet ind i det forløbne år, vil vi aflevere til Lene Espersen nu i marts og kampagnen vil fortsætte ind i 2008, hvor vi i nærmeste fremtid opretter en hjemmeside, som en del af et samarbejde med bl.a. Lone Dybkjær, Line Barfoed, Johanne Schmidt-Nielsen og Trine Pertou Mach.

Du vil kunne se mere på:
www.stopkvindehandel.info
og selvfølgelig **www.demos.dk**.

Interview #1

Trine Lund-Jensen

Reden-STOP kvindehandel

Hvad er dine kommentarer til regeringens handlingsplan mod menneskehandel og udvidelsen af refleksionstiden fra 30 til de nu max. 100 dage?

Jeg synes det er godt, at den er bredere end den var sidst. En af de ting man kan bemærke er at en reduktion af efterspørgslen faktisk er endt som et formål med handlingsplanen. Hvis man havde sagt det for 3 år siden, var der ingen der havde troet, at det ville stå i en offentlig handlingsplan. Men der er altså sket en forandring i forhold til, hvordan man ser på kvindehandel. Og der er kommet en meget større forståelse af, at hvis det var sværere at købe kvinder, så var der nok også mindre kvindehandel.

I planen er der sat penge af til en indsats over hele landet og det synes jeg også er positivt. Men vi har haft en del ønsker, som ikke er blevet tilgodeset. Den store gruppe af kvinder, som er handlet ved ægteskab eller på anden måde trafikeret utraditionelt, især i den thailandske gruppe, dem er der fx ikke meget hjælp til. Det er også positivt, at refleksionsperioden blev udvidet. Det er lidt for tidligt at sige hvordan den vil virke generelt. Det er stadig sådan, at nogle kvinder vælger at tage tilbage meget hurtigt. De, der vælger at blive længe, er ofte de kvinder som søger asyl, og for dem har det stor betydning, at de har mulighed for at være i et krisetilbud meget længere, før at de sluses ind i asylsystemet.

For kvinderne udenfor EU, er der ikke er nogen mulighed for at blive, bortset fra at søge asyl. Indtil videre er der 3 kvinder der har fået asyl. Der var en kvinde, der fik asyl længe før handlingsplanen, og sidste år var der 2 nigerianske kvin-

Foto: Trine Lund-Jensen

der, der fik asyl. Begrundelsen var, at de var i fare fra netværket, hvis de blev sendt tilbage. Humanitært ophold får de ikke. Det bliver søgt. Men det bliver aldrig givet. De får det ikke fordi at de er handlet og truet. De to kvinder havde begge været igennem en meget langvarig retsproces for at få asyl. Men det er langt de færreste, der vil have den mulighed, og det er de afrikanske kvinder, der er i sådan en situation. I langt de fleste tilfælde er det nigerianske kvinder, men vi har også haft kvinder fra andre afrikanske lande, som Cameroun, Côte d'Ivoire, Benin, Uganda, Kenya, Gambia og Tanzania. De thailandske kvinder, søger ikke asyl og vil heller ikke have mulighed for at få det. Mange af dem sidder i den uhyggelige situation, at skulle udholde et ægteskab i 7 år. Det er først, når man har været gift i 7 år, at man kan få tildelt ophold efter skilsmisse. Der står i Handlingsplanen, at kvinderne skal samarbejde om deres egen hjemsendelse, dvs. at de kvinder som ikke vil samarbejde - og det er der jo rigtig mange der ikke vil - i princippet ikke har ret til de 100 dage.

Vi har ikke været ude for, at kvinder der har søgt forlængelse, som ikke har fået det. Men vi har selvfølgelig kritiseret, at der overhovedet

er en betingelse, for der burde ikke være nogen betingelser, kvinderne er jo ofre for kriminelle handlinger fra både danske og udenlandske mænd herhjemme. De burde få den hjælp de havde brug for.

Der er afsat 70 mill. kr. til at bekæmpe menneskehandel fra 2007-2010. Er det tilstrækkeligt?

Det er et beløb som også skal deles med Kompetencecenter Prostitution m.fl.

Vi har fået vores budget nedskåret med 1/3 og det er vi jo ulykkelige over, fordi vi så ikke kan gøre det arbejde, der er nødvendigt. Der er rigtig mange kvinder, der henvender sig, og Reden Stop Kvindehandel (RSK) og Pro Vest har 4 års erfaring i arbejdet. At ingen af de erfarne organisationer er blevet styrket finansielt er meget ærgerligt og kunne ligne en politisk beslutning hvor man fravælger involvering af civilsamfundet. Jeg synes dog, det er meget positivt at arbejdet bliver mere intensivt i hele landet. Hvordan det vil udvikle sig, det må vi jo så se på.

Siden 2003 har RSK været indgangen til de sociale tilbud for de kvinder, som har ulovligt ophold og som ikke er registrerede, og for dem der er registreret, men alligevel er på gaden. Vi har kunnet tilbyde hospitalsbehandling, besøg hos praktiserende læge, tandlæge, psykolog, psykiater, og hvad der ellers har været brug for af sundheds tilbud. Vi har tilbudt juridisk rådgivning af en advokat, som rent faktisk interesserer sig for den slags sager. Desværre har vi nu kunnet formidle ca. 54 aborter, hvilket jo indikerer, at der er mange, der betaler for ikke at bruge kondom, og at smitterisiko både for kvinderne og for dem, der bruger kvinderne er høj. Desværre kan vi ikke tilbyde behandling for HIV. Så hvor det for danskere er

en kronisk sygdom man lever med, så er det for de kvinder der er HIV smittede og venter på udvisning/ udsendelse, en dødelig sygdom, hvor det er et spørgsmål om tid. Det vi endvidere kan tilbyde er, at vi, hvis de er udviste og skal rejse ud, kan tage kontakt til organisationer i deres hjemlande. Vi har også mulighed for, via vores privat indsamlede midler, at give kvinderne nogle penge med hjem og støtte programmer i hjemlandet, sådan at de har et sted at bo, at der kommer nogen og henter dem osv.

Vi oplever, at det har en meget stor betydning for kvaliteten af kontakten og kvaliteten af det sociale arbejde, at man har medarbejdere, der kan kommunikere direkte med kvinderne. Vi kan arbejde på 18 sprog og har derfor en tættere kontakt til rigtig mange af de kvinder, vi arbejder med. Når vores budget bliver skåret på den måde, så bliver vi nødt til at sige, at vi fx ikke kan hjælpe de øst europæiske kvinder med at få ophold. Hverken hjælpe dem igen hele den bureaukratiske proces, eller støtte vedkommende mens, at hun venter på arbejdstilladelse, eller støtte hende så hun ikke lige pludselig står nede på gaden igen. Det kan vi simpelthen ikke blive ved med.

Vi kan heller ikke besøge kvinderne i fængslerne og asylcentrene. Vi har ikke folk nok. Det er konsekvensen af den nedskæring, der er i vores budget.

Jeg skal ikke kunne sige, hvorfor at vi har fået færre penge. Den første handlingsplan var på 30 millioner og denne her er på 70. Men det er

så også en landsdækkende indsats og det er et af argumenterne. 70 millioner er ikke meget. Men man kan alligevel gøre en del.

Der har boet 138 kvinder i kortere eller længere tid på vores krisecenter. Nogle 1 dag nogle 100 dage. I øjeblikket har vi kvinder, som er flygtet fra at være låst inde på bordeller, har henvendt sig et eller andet sted, i en forretning eller hos politiet, og så er kommet op på krisecenteret. Dem ser vi desværre også mange af. Det daglige arbejde er ofte med kvinderne fra gaden eller bordellerne, som har mulighed for at komme her, eller vi besøger dem.

Samarbejdet imellem, Røde Kors, Politiet, Sandholm m.fl. fungerer oftest rigtig godt. Det er lidt problematisk, at selvom der er en handlingsplan og selvom der er en interesse, også fra politiets side, i

Foto: Fra Demos fotoserie om bordeller i Danmark - Nebraskavej 7b

at hjælpe kvinderne, så bliver de først og fremmest behandlet som kriminelle. De bliver anholdt og de bliver låst inde og afhørt, og det er jo ikke sådan, man burde behandle et offer for en kriminel handling. Siden sommer er der adskillige kvinder fra den lukkede afdeling, altså fængslet i Sandholmlejren,

som er kommet på krisecenter og det er en praksisændring fra midten af sidste år.

Men det man først og fremmest ser på er deres opholdssituation. Om de har en opholdstilladelse eller ej. Først senere kommer det ind om der evt. kunne være tale om kvindehandel. I den proces med identifikation, er det jo meget vigtigt, at der er andre med i processen end politiet. At der også er sociale organisationer, der giver deres formodning om, at denne kvinde muligvis har været udsat for handel. For i sidste ende er det Udlændingesservice, der skal træffe beslutning i sagen.

RSK og Kompetencecenter Prostitution skal i 2008 åbne et mødested for udenlandske kvinder i prostitution nedenunder RSK's kontorer i kælderetagen. Vi er i gang med at bygge det, og der kommer bl.a. til

at være et sundhedsrum med mulighed for gynækologiske undersøgelser, scanninger osv., hvilket vil spare os for rigtig meget løberi. Vi bruger meget tid på lægebesøg. Der bliver et uddannelsesrum, hvor der vil være mulighed for at blive undervist i at skrive og læse på engelsk. Måske også på andre sprog. Det kommer an på, hvem der kommer, når vi åbner. Der vil være PC uddannelse,

afhængigt af hvilken gruppe, der kommer. Nogle af kvinderne har viden og erfaring med IT og andre kan hverken læse eller skrive. Men der er også nogle, som kan betegnes som funktionelle analfabeter, dvs. selvom de kan læse og skrive lidt kan de i praksis ikke bruge de få kundskaber. Mødestedet er åbent

Foto: Kirstine Theilgaard

for kvinder fra gaden, bordeller eller hvilket som helst prostitutionsmiljø, og det eneste jeg ikke er nervøs for, er at der ikke skal komme nogle, for de kommer allerede. Vi havde en periode i 5 mdr. sidste år pga. de manglende bevillinger, hvor vi ikke havde noget kontor. Og der gik vi glip af kontakten til en del af kvinderne, fordi de gik til vores gamle kontor. Nogle af dem har fundet os igen, så det er jo dejligt. Derudover kommer der også kvinder, som vi aldrig har mødt før, men som allerede har fundet ud af, at vi har kontor her. Meningen er, at her skal der være kontor evt. med plads til også at have nogle få samtaler, ellers skal tingene foregå i mødestedet, hvor der vil være egen indgang fra gaden. Det er vi i gang med at planlægge sammen med Kompetencecenteret og det tror jeg bliver rigtig godt. Nu er det bare et spørgsmål om tid, før det er bygget færdigt. Finansieringen af mødestedet er også en del af de 70. mill. kr. Vi forventer os meget af det. Vi har i de år vi har arbejdet oplevet, hvad det er, der er størst efterspørgsel efter. I processen med at give sundhedstilbud og juridisk bistand, har man mange gange har været sammen en hel dag. Når man sidder og venter på en sygeplejerske eller en advokat,

får man en kontakt og en mulighed for samtale. Det vil man også få på sådan et mødested, og det betyder, at vi får mere viden om deres situation og mulighed for at hjælpe dem med, hvad de er interesseret i. Det er meget forskelligt fra kvinde til kvinde. Nogle er på et sted, hvor man kan se, at det arbejde vi kan lave, kun er skadesreducerende ift. sikker prostitutionsadfærd. Mange af kvinderne ved meget lidt om prævention og reproduktiv sundhed. Mange tror at hvis man tager 2 kondomer på ad gangen, så er det dobbelt så sikkert. I virkeligheden går de i stykker med det samme, fordi de gnider mod hinanden. Mange tror at man ikke kan blive smittet med noget ved oralsex. De har selvfølgelig også mange underlivs- og gynækologiske problemer pga. at de købes af mange mænd hver dag.

Du er netop vendt hjem fra en større konference om menneskehandel afholdt af FN i Wien.

Det var en spændende konference med mennesker fra mange lande, og oplæg om helt anderledes trafficking situationer fx trafficking til slavearbejde på fabrikker. Men der var to ting som gjorde at jeg var meget skuffet over UN GIFT.

Styrken ved FN er, at man kan tage alle mulige mennesker og organisationer, som mener alt muligt, og så sige, vi mener ikke noget, men vi har et lokale, hvor i alle sammen kan sidde og sige det i vil sige. Der er ikke nogen politisk dagsorden, andet end udvikling. Den chance synes jeg, at de missede – det som er det vigtigste aspekt af trafficking i hele verden, nemlig prostitutionslovgivning, prostitutions miljøer. Det var slet ikke var på dagsordenen. Der var ingen diskussion af, hvorledes man kunne se trafficking som fænomen og gøre noget ved det. Prostitutionslovgivningen har så stor en betydning for hvor mange kvinder, der bliver handlet, hvordan de bliver handlet, og hvor

FN afholdt det første internationale forum til bekæmpelsen af menneskehandel (UN GIFT) i Wien fra d.13. – 15. februar 2008. Ved konferencen deltog 1400 delegerede fra 116 lande, deriblandt regeringsmedlemmer fra flere lande, politi, erhvervsliv, NGO repræsentanter og ofre for menneskehandel. Forummet udgjorde den platform hvorfra en ny koordineret kampagne mod menneskehandel skal tage sit afsæt.

nemt eller svært det er at handle dem. Hvis du ikke kan diskutere det når 90 % af de, der bliver handlet, bliver handlet til sexindustrien, hvad skal du så snakke om. Det andet, der var meget skuffende var, at der ikke var en eneste repræsentant fra regeringen. Derimod deltog Line Barfod fra Enhedslisten, Karin Riis Jørgensen fra Europaparlamentet og repræsentanter fra SF og Socialdemokratiet, og det var selvfølgelig udmærket. Ingen minister eller nogen, der havde en beslutningskompetence udviste nogen interesse. Det her er jo

et fantastisk alvorligt problem for vores samfund. Jeg kan ikke forstå, at man kan undgå at gøre noget aktivt ved det. Men det kan man godt. Efter UN GIFT har der været kritik af Danmarks indsats med at fange bagmændene. Men konferencen brugte et gammelt tal. Uden at have nogle papirer eller noget, sad jeg tænkte, at jeg havde da i hvert fald kendskab til 14, hvor jeg selv havde været tilstede, og har set dommen. Så tallet var alt for lavt. Men kritikken er rimelig i forhold til, at der har været meget få sager, og at det er sandt, at bagmændene står ude på gaden. Det er svært at forstå, hvorfor de ikke bliver anholdt. Jeg kender ikke det sidste tal for anholdte og dømte bagmænd. Vi har jo kun et overblik over, hvad vi kan finde i pressen og i de retssager, hvor vi selv er med som bisidder, eller hvor vi betaler en bisiddende advokat. Og der kan jo sagtens ske noget et sted i landet, hvor vi slet ikke har været involveret, og derfor ikke har den information.

Hvad med den fremadrettede indsats?

Man kan efterlyse en meget stærkere indsats fra politiet. Vi kan

ikke forsvare, at vi ved, at de mennesker er handlet, og de står her dag efter dag. Man burde tage en beslutning om at gøre noget ved det og så afsætte ressourcer til det. Det er jo ufatteligt, at vi kan tillade det i Danmark. Jeg kan simpelthen ikke forstå, at det er så nemt at handle kvinder og så nemt at udnytte dem. Både politiet og politikerne ved, at kvinderne bliver misbrugt, og at de bliver udsat for al mulig grænseoverskridende seksuel adfærd og psykisk terror i endnu højere grad end de danske kvinder. De har ikke noget netværk, de kender ikke nogen. Nogen gange ved de ikke engang hvilken by de befinder sig i. Jeg kan ikke forstå, at man ikke siger, at det her må der altså gøres noget ved! Det er vigtigt, at man diskuterer, hvis ansvar det er. De mænd, der køber kvinder, kanalisere penge direkte til organiseret kriminalitet og direkte til udnyttelse af flere mennesker. Det ansvar synes jeg, at de skulle pålægges, og det skulle være ulovligt at købe prostitution. Vi har mødt adskillige kvinder, som har været i medierne som den lykkelige luder og vi møder dem senere, når der sker andre ting for dem. Vi kan med de tusindvis af kvinder, vi har mødt, se at det sim-

pelthen ikke passer. Når man som 'porno stjerne' og prostitueret går ud og siger, at det er fantastisk og så nogle år senere kommer og fortæller, at det har ødelagt en, så er der ikke nogen, der gider høre på det. Det er ikke interessant for medierne. Det er ikke sexet at skrive om, hvilke alvorlige konsekvenser det egentlig har for den enkelte, og det fremmer heller ikke illusionen om, at det er helt ok og fritager folk fra ansvar. Jeg tror ikke, at en kriminalisering i sig selv vil løse problemet. Det er blot et værktøj til at minimere den efterspørgsel, der er, og til at gøre det sværere for bagmændene at sælge kvinderne. Hvis man ikke må købe prostitution, så kan man ikke bare have kvinderne stående på gaden. Så vil mændene blive anholdt når de køber kvinderne. Så kan man heller ikke have bordeller, der er så synlige. Ligeledes kan man naturligvis ikke annoncere frit for at tilskynde det misbrug, der foregår. Så kan man hævde det bliver mere usynligt, men i dag er 90 % af prostitutionen alligevel usynlig. Den er på bordeller og i escort. Man ser den ikke, og sådan har det været i Danmark siden 1976. Kriminalisering ville være et vigtigt værktøj, også normativt, til at give et signal til

I 2000 underskrev Danmark, sammen med 120 andre lande den såkaldte Palermo-protokol til bekæmpelse af transnational kriminalitet. Palermo-protokollen er den første internationale konvention der anerkender vigtigheden af at sætte aktivt ind overfor den efterspørgsel der fører til handel med mennesker, særligt kvinder og børn.

Definition på kvindehandel, fra Palermo-protokollen 2000

Art. 3 ...ved "menneskehandel" forstås det at rekruttere, transportere eller overføre en person, holde en person skjult eller modtage en person ved brug af magt eller trusler om magtanvendelse eller anden form for tvang, bortførelse, bedrageri eller misbrug af magt eller udnyttelse af en sårbar stilling eller ydelse eller modtagelse af betaling eller fordele for at opnå samtykke fra en person, der har myndighed over en anden person, med det formål at udnytte vedkommende. Begrebet udnyttelse omfatter mindst udnyttelse af en andens prostitution eller andre former for seksuel udnyttelse, tvangsarbejde, slaveri eller slaverilignende former for udnyttelse af arbejdskraft eller fjernelse af organer; (b) den omstændighed, at et offer for menneskehandel har givet sit samtykke til den under litra a) omhandlede udnyttelse, skal være uden betydning, når der er gjort brug af et af de i litra a) nævnte midler..."

både drenge og piger, og voksne kvinder og mænd om, at man ikke køber mennesker som varer.

Regeringen lever op til handleplanen ved at stille mindstemål op i stedet for at være ambitiøs og gøre noget radikalt ved problemet i Danmark. For at undgå at tale om, at vi har handlede kvinder i Danmark, så lader man det bare ligge. Men i det internationale arbejde i EU, deltager Danmark på lige fod. Flere danske politikere har gjort meget for at få rejst den her debat. Man anslår, at det i Danmark er omkring 14 % af den mandlige befolkning, der bruger prostitution. I lande som Spanien og Italien er der 40 til 50 %, og det er de officielle tal. Der møder man politikere som siger, ”skal det nu være et problem, at man køber kvinder?” Så starter diskussionen et helt andet sted. Der er lande, der mener, at prostitution er et almindeligt erhverv. Der er ikke nogen fælles holdning og parterne er meget langt fra hinanden. Derfor adskiller man arbitrært prostitution og kvindehandel, når man disku-

terer i EU. Man diskuterer trafficking, som noget der ikke er det samme som prostitution. Men du kan ikke forholde dig til det ene, uden at forholde dig til det andet. På europæisk plan, undlader man at diskutere de strukturer og den lovgivning, fordi den kan der ikke blive enighed om. Man støtter ofrene ved tiltag efter de er blevet misbrugt, og taler om forebyggelse og internationalt samarbejde. Men der kan stå 50 kvinder på Istedgade, Halmtorvet og Skelbækgade uden, at der er nogen, der reagerer på det. Det er et spørgsmål om lovgivning.

Skal Danmark tilbyde fast ophold til kvinder der har været udsat for handel?

Ja det er klart. Hvis der skal være en reel mulighed for at komme ud af prostitution. og for at få et anstændigt liv, så er det den eneste mulighed. En hjemsendelse betyder ofte en direkte videresendelse til genhandel, eller en hjemkomst til en fattigdom – det er lige me-

get om de har et PC kursus eller en Ph.d. – der er ikke noget at komme hjem efter. Intet netværk, intet job. Men der er masser af arbejde her, og de burde have lov til at blive, og der burde etableres integrationsprogrammer, der tilbød intensiv dansk og engelsk undervisning. Selvfølgelig skal der være betingelser, når man er med i et sådant program er man ikke i prostitution, og landets love skal overholdes. Mange af kvinderne vil også gerne hjem. Det er ikke alle der har lyst til at blive. Men for de som har lyst og som har muligheden for at komme væk fra bagmændene, burde der være en mulighed. Det var det mindste man kunne gøre efter at de var blevet systematisk misbrugt af danske mænd.

Læs mere på:

www.kvindehandel.dk

www.stopkvindehandel.nu

www.ungift.org

www.kcprostitution.dk

www.catwinternational.org

Foto: fra Demos fotoserie om bordeller i Danmark - Roskildevej 47A

Interview #2

Erik Hauervig

Station City

Vi har talt med Erik Hauervig, kriminalassistent på Station City, som i årene fra 1995 til jan. 2007 var kontaktmand til prostitutionsmiljøet. Han har opnået en stor specialviden omkring de kvinder, der arbejder som prostituerede og deres bagmænd. Vi har interviewet ham om hans syn på kvindehandel og prostitution, samt hans opfattelse af regeringens handlingsplan 2007-2010, til bekæmpelse af handel med mennesker på netop dette område. I forbindelse med den nye politireform fra 1. jan. 2007 blev han flyttet til ekspeditionsarbejde på Station City og en del af hans arbejdsområde blev lagt ud til Nærpolitiet.

Med reformen er der på station City blevet sat flere personer af til opgaven, om arbejdet med prostitutionsmiljøet. Men det betyder blot, at der er kommet endnu en arbejdsopgave til, blandt de mange andre faste arbejdsopgaver i dagligdagen. Derfor risikerer man at ekspertisen går tabt. Når man arbejder med prostitution kræver det en vis erfaring og indføling i miljøet. Det er utrolig vigtigt, at de politifolk, som skal stå for afhøringer og den videre sagsbehandling har baggrundsviden om kvinders situation – hvem der styrer de prostituerede, hvor tager de hen med deres kunder, hvor kvinderne og bagmændene opholder sig osv. Disse informationer skal videre til efterforskningssektionen, hvor straffelovssagerne behandles. Politiets tilgang til prostitutionsområdet er jo det rent strafferetslige.

Den nye handlingsplan og ressourcerne

Den nye handlingsplan sætter fine formuleringer op. Men at

Foto: Station City, Halmthorvet

leve op til formuleringen forudsætter, at der skal udrettes et meget stort arbejde. Det koster mange arbejdstimer, hvis man skal finde frem til bagmændene, og det har handlingsplanen ikke forholdt sig til. Den omtaler ikke flere ressourcer, fx til aften- og natarbejde, hvor den største del af prostitutionen jo foregår!

Politifolkene vil gerne løse opgaven, men de kan ikke være alle steder. Hvis der skal flyttes personale til prostitutionssager, skal de flyttes fra andre arbejdsområder, eller også skal der tilgå politiet mere personale.

Folketinget har fx vedtaget muligheder for telefonaflytning, men man har ikke taget stilling til, hvad det konkret betyder, hvad angår ressourcer.

Rutinerede politifolk kan meget hurtigt spotte de personer i gadebilledet, som har forbindelse med de udenlandske kvinder. Det er almindelig kendt, at visse bagmænd opholder sig i nærheden af kvinderne på en eller anden beværtning, og derfra løbende modtager penge fra kvinderne. Der skal mange timer til, for at finde frem til hvem og hvornår de agerer. Når politiet har haft succes til at hente de unge kvinder i prostitutionsmiljøet ind fra gaden, er det uklart, hvem der skal overtage sagen, og hvorledes der skal passes på kvinderne. Når

de videregives til andre myndigheder, så risikerer man fx at de får udleveret deres mobiltelefoner igen. Det betyder, at bagmændene kan komme i kontakt med kvinderne igen – og true dem til tavshed. Hvordan det foregår, ja det er som regel det svære for politiet at bevise.

Det kan være meget svært at komme tæt på miljøet, for der er ofte nogle som advarer kvinderne om at politiet er på vej. Det kan være deres egne vagter, kunder eller andre persongrupper, som har økonomiske interesser i at advare om, at politiet er på vej. Derfor er det afgørende, at der konstant er politifolk, som har kendskab til miljøet, for det ændrer sig hele tiden.

EU borger eller ej

De kvinder, der kommer fra de nye EU-lande, og som bliver anholdt i forbindelse med prostitution, kan som hovedregel forblive i Danmark. De er jo borgere i EU, og her er der nogle særlige forhold der gælder. Som det pt. ser ud på gadeplan, er der en klar overvægt af udenlandske kvinder fra øst-europæiske og baltiske lande.

Når en kvinde fra et EU-land tages i prostitution er det en overtrædelse af Udlændingeloven, idet der er tale om ulovligt arbejde. I langt de fleste tilfælde slipper kvinderne med en bøde, hvorefter hun løslades igen, og bøden kan teoretisk betales af en alfons, og kvinden kan fortsætte sit prostitutionsarbejde. Der kan også gives en afvisning. Det betyder, at hun sendes ud af landet, men hun kan typisk rejse ind i landet næste dag igen. Det er dog yderst sjældent denne afgørelse benyttes over for EU-borgere. En afvisning gives typisk til personer, som er subsistensløse og ikke har midler til ophold i landet. Reglerne for kvinder, der kommer fra ikke EU-lande (typisk Nigeria) er langt skrappere. De vil som regel

blive dømt for ulovligt arbejde. Da de ikke har en opholdstilladelse er det Udlændingesservice, som træffer afgørelsen om udvisning. Kvinden sendes typisk til Sandholmlejreren i en venteperiode, eller hun kan evt. få lov til at opholde sig i "huset" hos Reden Stop Kvindehandel imens Udlændingesservice afgør forløbet om udvisningen.

Prostitution flourer både i by og på land

Erik Hauervig opfordrer alle til at være med til at gøre noget ved problemet med handlede kvinder og prostitution, og ser både ansvaret, som liggende hos borgerne og hos de forskellige offentlige institutioner, der har forpligtelsen til og som samarbejder om at hjælpe kvinderne. På det institutionelle plan, mener han, at mere undervisning og inddragelse af de medarbejdere, der har daglig berøring med problemerne er nødvendig. Personligt har han været med til at starte ideen omkring "anmeld horehuse" hos Aktive Kvinder i Danmark (1).

Ideen er at folk rundt om i landet skal anmelde bordeller hvis de ser dem. Selvom prostitution ofte er et storby fænomen, foregår det også i de små byer ude i hele landet. Hvor mange har fx ikke ude i de små byer undret sig over, at der pludselig kommer så mange besøgende (mænd) i dagtimerne til en ældre landejendom, som ellers ikke er i brug. Det kan være et nystartet bordel, og en enkelt opringning med oplysninger om dette, kan hjælpe politiet.

Vi har at gøre med et område, som er stærkt præget af dobbeltmoral, når det drejer sig om vold og prostitution. Vi så for nylig, hvorledes Ekstra Bladet (2) forarget skrev om kvinder med AIDS, der prostituerer sig. Avisen anklagede myndighederne for at lukke øjnene, og

de kaldte det berøringsangst. Avisen skrev intet om deres egne annoncer for prostitution!

Og hvis vi så ser på de tragiske og alvorlige, men heldigvis få sager med knivstikkeri, ja så står folketingsmedlemmerne i kø for at komme med en udtalelse i medierne. Hvad med de ca. 26.000 kvinder som årligt udsættes for vold i hjemmene? Hvad siger man til dem?

"Manden på gulvet" skal inddrages

Den nye politireform har sat mange ting i gang. Og der skal gang i undervisningen i de nye politikredse. Men hvad med de mange andre instanser? Hvis man skal stoppe kvindehandel er det nødvendigt, at have politiet med som medspiller. Det kan være svært for mange at forstå. Selv har jeg mange gange været udsat for personer, som har slået ud med armene og sagt: "Beklager, jeg har tavshedspligt"! Og det selvom man kan henvise til paragrafferne i Forvaltningsloven! Det vil sige, at der i mange tilfælde går gode oplysninger tabt omkring en bagmand og pågældendes netværk. Ret beset er det jo til kvindens (offerets) fordel, hvis bagmanden bliver fældet!

Jeg efterlyser en tværfaglig undervisning til politi, social-rådgivere, sundhedspersonale, uddannelsessteder, ministerielle ansatte osv. "Manden på gulvet" skal inddrages, således at det ikke bare er såkaldte eksperter, der står for udarbejdelse af planer og undervisning. Jeg har i min tid mødt mange såkaldte eksperter, som aldrig har arbejdet i selve miljøet!

Vi ved, at alle har en forskellig kasket på i det daglige arbejde, og vi har også forskellige arbejdsrutiner, men i bund og grund kæmper vi alle mod det samme mål, nemlig at få stoppet udnyttelsen af børn og kvinder i prostitutionsmiljøet.

Derfor er det vigtigt, at vi lærer om hinandens arbejde og muligheder og respekterer det, i stedet for at modarbejde hinanden.

Eksempelvis kunne en fælles indsats være at ramme bagmændene økonomisk ved at kriminalisere kunderne og samtidig begynde at stramme reglerne for annoncering for salg af sexydelser. Efterlevelse af byggelove, brandlove mv. kunne også besværliggøre bagmænds indtjening.

Sidst, men ikke mindst, efterlyser jeg en offentlig debat om kunderne, og hvad der skaber efterspørgslen til prostituerede! Alt for mange tør slet ikke tage stilling til kunderne og efterspørgslen, men fakta er, at man skal tage stilling, hvis man ønsker at bekæmpe det store udbud af udenlandske kvinder i det danske prostitutionsmiljø.

Noter:

(1) www.aktivekvinder.dk

(2) www.eb.dk – Russisk roulette fra 01.02.08

Læs mere på:

www.politi.dk

www.nyidanmark.dk

www.retsinfo.dk

228

§ 262 a*

For **menneskehandel** straffes ... den, der rekrutterer, transporterer, overfører, huser eller efterfølgende modtager en person, hvor der anvendes eller har været anvendt

- 1) ulovlig tvang efter § 260
- 2) frihedsberøvelse efter § 261
- 3) trusler efter § 266
- 4) retsstridig fremkaldelse, bestyrkelse eller udnyttelse af en vildfarelse eller
- 5) anden utilbørlig fremgangsmåde

med henblik på udnyttelse af den pågældende ved kønslig usædelighed, tvangsarbejde, slaveri eller slaverilignende forhold eller fjernelse af organer.

Stk. 2. ... straffes den, der med henblik på udnyttelse af den pågældende ved kønslig usædelighed, tvangsarbejde, slaveri eller slaverilignende forhold eller fjernelse af organer

- 1) rekrutterer, transporterer, overfører, huser eller efterfølgende modtager en person under 18 år eller
- 2) yder betaling eller anden fordel for at opnå samtykke til udnyttelsen fra en person, som har myndighed over den forurettede, og den, der modtager sådan betaling eller anden fordel.

§ 229

Den hidtidige politimæssige indsats har især fokuseret på strafbare forhold, der har karakter af menneskehandel – dvs. overtrædelser af straffelovens § 262 a ... Det er imidlertid erfaringen, at der i forbindelse med udnyttelsen af kvinder i prostitutionsmæssig sammenhæng sjældent er tale om eller kan føres bevis for, at forholdet har en sådan karakter, at der er grundlag for at indlede retsforfølgning for overtrædelse af § 262a . Derimod vil der ofte - især i forbindelse med udenlandske kvinders prostitution her i landet - være grundlag for at indlede efterforskning samt eventuel retsforfølgning efter følgende paragraffer**:

§ 228

- 1) forleder nogen til at søge fortjeneste ved kønslig usædelighed med andre,
- 2) for vindings skyld forleder nogen til kønslig usædelighed med andre eller afholder nogen, der driver erhverv ved kønslig usædelighed, fra at opgive det, eller
- 3) holder bordel, straffes for rufferi med fængsel indtil 4 år ...

§ 229

Den, der fremmer kønslig usædelighed ved for vindings skyld eller i oftere gentagne tilfælde at optræde som mellemmand, eller som udnytter en andens erhverv ved kønslig usædelighed, straffes med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. Den, der udlejer værelse i hotel eller gæstgiveri til benyttelse til erhvervsmæssig utugt, straffes med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

§ 125 a

Den, som for vindings skyld og under i øvrigt særligt skærpende omstændigheder gør sig skyldig i **menneskesmugling** ... Som særligt skærpende omstændigheder anses ... hvor der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter.

* §262 a blev indført i straffeloven i 2002, som et led i den såkaldte FN Palermoprotokol fra 2000 om grænseoverskridende kriminalitet

** Strategi for en styrket politimæssig indsats mod prostitutionens bagmænd, Rigspolitiet, 2006

Interview #3 Medarbejder fra Sandholmlejren

Vi spørger om den almindelige praksis, når en kvinde er arresteret og har anmodet om asyl

Når kvinderne arresteres fx. på Vesterbro uden papirer og uden legitimation, har de mulighed for at anmode om asyl. Herefter ledsages de op til Sandholmlejren af politiet. Kvinderne indkvarteres, får sengetøj og puder, hygiejnepakke og besked på, at de dagen efter skal til en samtale med en politibetjent fra afdelingen i Sandholmlejren. Dagen efter er kvinderne til en kort samtale hos politiet, her tages fingeraftryk og de får udleveret et ID kort. Kvinderne er ikke fængslede, kan forlade lejren, hvis de har penge til det. Deres sag vil herefter blive behandlet af Udlændingsservice. Alle samtaler med politi er fortrolige. Kvinderne bliver orienteret om deres muligheder i Sandholmlejren. Der er en række aktiviteter, som Røde Kors har taget initiativ til. De kan deltage i sprogkursus, deltage i praktisk arbejde i lejren bl.a. i en frisørsalon, i køkkenet, være frivillige hjælpere i børnehaven eller deltage i kulturhusets aktiviteter. Alle kvinder får tilbudt et sundhedstjek, og samtalen er fortrolig.

På spørgsmålet om hvorvidt regeringens handlingsplan for

Foto: Anja Dalhoff, fra filmen "Når månen er Sort"

kvinder der har været udsat for handel vil virke får vi flg. kommentar

De kvinder, der kommer til Sandholmlejren, kan vi kun have en formodning om, at de kan have været udsat for handel. Kvinderne behøver ikke oplyse om forhold, som kan bringe dem selv i en meget kritisk situation såvel sikkerhedsmæssigt, økonomisk og politisk. Kvinderne fortæller sjældent deres reelle historie.

Hvilke muligheder giver handlingsplanen kvinderne, for at forbedre deres livssituation?

Kvinderne der vælger at deltage i aktiviteter, får udleveret 105 kr. til 14 dage. De har bopælspligt, men har fri ud- og indgang. Mange af kvinderne er underlagt en alfons

og de forventes at have en indtjening som de afleverer til alfonsen eller bagmanden. Og det er folk, som ikke vil afstå fra vold og trusler på livet for at hindre kvinderne i at fortælle sandheden.

Efter interviewet er det vores indtryk, at de handlede kvinder ikke befinder sig i Sandholmlejren men derimod ude på gaderne. Vores indtryk fra interviewet er yderligere, at handlingsplanen ser godt ud på papir, men kvindernes forhold indtil nu ser temmelig uændrede ud. Og det ser ikke ud til at Sandholmlejren kan gøre meget for kvinder, der har været udsat for handel. Det forudsætter at vi kan sikre kvinderne et alternativ til et liv som prostitueret, og det forudsætter at de ikke sendes hjem til deres bagmænd og de netværk som kvinderne indtil videre har været

Sandholm-fakta

Center Sandholm fungerer både som modtage- og udrejsecenter. Det betyder, at centret huser nye asylansøgere og asyl-ansøgere med endeligt afslag på asyl, som skal forlade Danmark. Der bor cirka 500 personer i alt på center Sandholm, som er døgn-bemandet.

Beboerne på center Sandholm kan frit komme og gå på centret, men alle øvrige gæster skal legitimere sig ved indgangen og have et konkret ærinde på centret for at komme ind.

Udlændingsservice, Rigspolitiets Udlændingsefterretning og Kriminalforsorgens lukkede afdeling for frihedsberøvede asylansøgere holder også til i Sandholm. Deres områder er dog tydeligt markerede og adskilt fra Dansk Røde Kors' område.

Dato

25. februar 2008

Besvarelse af spørgsmål vedrørende handlede kvinder

Vi har ifm. vores kampagne stillet ni spørgsmål til Udlændingetjenesten (US) for at få afklaret deres procedure for håndtering af kvinder udsat for handel. Til højre ses US's svar. Her gengives vores spørgsmål i en forkortet udgave:

1) Hvis en kvinde udsat for handel søger om asyl/ophold i Danmark, er der så en speciel lovhenvielse som hun kan benytte sig af?

2) Er § 7. 2 i UDL den eneste paragraf der kan gives ophold ud fra. Kan der eventuelt bevilliges humanitært ophold efter § 9 c?

3) Kan kvinderne fra EU lande bevilliges ophold efter EU opholdsbekendtgørelsen?

Her tænkes også på de kvinder som er fra lande, som har særlig status i EU-opholdsbekendtgørelsen? Og kan et 'erhverv' som prostitution gælde som legitimt arbejde?

4) Hvor mange kvinder handlet til prostitution har søgt ophold/asyl og hvor mange har fået bevilliget ophold?

5) Er det US der tager beslutningen om alle opholdstilladelser i denne sammenhæng?

6) Hvad skete der med de ca. 40 kvinder fra razziaen 21. nov. 2007. Blev de udvist og i så fald efter hvilke regler? Hvilken forskel er der i sagerne for kvinder fra EU og Afrika.

7) Kan I beskrive udvisningsforløbet og forklare samarbejdet mellem US, politi og NGO'er?

8) Hvem finansierer udvisningerne? Er det Danmark eller modtagerlandet?

9) Kan US kommentere på effekten af regeringens handlingsplan? Hvor mange kvinder har haft brug for de 100 dages refleksionstid. Hvilken betydning har den nye udrejsefrist på op til 100 dage haft?

Indledningsvist kan jeg oplyse, at Udlændingetjenesten af hensyn til tavshedspligten ikke kan oplyse noget om de konkrete sager, hvilket begrænser besvarelsen af dine spørgsmål.

1. Såfremt en udlænding har været udsat for menneskehandel, fastsætter Udlændingetjenesten efter anmodning udrejsefristen til 30 dage, jf. udlændingelovens § 33, stk. 14 og pågældende får en refleksionsperiode. Det er Udlændingetjenesten, der vurderer, hvorvidt en person er handlet. Såfremt der er en afhøringsrapport fra politiet samt en vurdering fra en NGO inddrages dette i afgørelsen.

2. Kvinden kan opnå opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, hvis det viser sig at hun er udsendelsehindret.

Vi har ingen praksis på området vedr. de handlede kvinder og det er derfor ikke muligt at svare mere uddybende på spørgsmålet.

3. Da det som udgangspunkt ikke er ulovligt at ernære sig ved prostitution i Danmark, vil en EU-borger fra et af de gamle EU-lande kunne få et registreringsbevis efter EU-opholdsbekendtgørelsens § 3, hvis de ikke effektivt kan siges at forhindre danske statsborgere i at beskæftige sig på dette område.

EU-borgerne fra de nye EU-lande (EU-10 - Østaf-talen) er omfattet af overgangsordningen for de nye EU-lande, der foreskriver, at disse landes statsborgere skal have en arbejdstilladelse for at arbejde som lønmodtagere i Danmark. Det kræver ikke arbejdstilladelse at arbejde som selvstændig erhvervsdrivende. Såfremt en person kan anses for at være offer for menneskehandel, har det dog formodningen mod sig, at pågældende kan være selvstændig erhvervsdrivende. Uanset, om en EU-10 statsborger er lønmodtager og arbejder uden arbejdstilladelse, er der i udlændingeloven ikke hjemmel til at afvise udlændingen.

4. Indledningsvist oplyses, at tallene du får her er manuelt optalt regnet fra den 1. august 2007, hvor loven vedrørende de handlede trådte i kraft. Der er én udlænding, som er vurderet handlet og som er asylansøger og der er ingen, der er meddelt opholdstilladelse i Danmark som handlet. Der er 17 udlændinge, der siden 1. august 2007 har fået udsat udrejsefristen i henhold til udlændingelovens § 33, stk. 14.

5. Det er Udlændingetjenesten, der vurderer om en udlænding er handlet. Det er Udlændingetjenestens asylafdeling, der tager stilling til om en person opfylder betingelserne for at få asyl. En afgørelse om afslag på asyl påklages automatisk til Flygtningenævnet. Er der tale om en opholdstilladelse af humanitære grunde iht. udlændingelovens § 9 b, stk. 1, er det Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, der træffer afgørelse i 1. instans.

6. Udlændingetjenesten kan af hensyn til tavshedspligten ikke oplyse noget konkret om de sager, der eventuelt måtte være blevet forelagt Udlændingetjenesten. Udlændingetjenesten kan generelt henvise til reglerne om administrativ ud- og afvisning i udlændingelovens §§ 25 a-b og § 28, herunder særligt § 25 a, stk. 2, nr. 1 og 2 for tredjelandsstatsborgere og § 28, stk. 1, nr. 5, jf. stk. 5, for så vidt angår EU-statsborgere. Herudover kan Udlændingetjenesten oplyse, at personer, der anses for ofre for menneskehandel ikke vil blive udvist for forhold, der knytter sig til de omstændigheder, der begrunder offerstatus. Såfremt en person ikke kan anses for at være offer for menneskehandel bruges reglerne som normalt.

7. Jeg tager udgangspunkt i, at dine spørgsmål alene vedrører sager om personer, der er vurderet handlede. Konkret er der ikke nogle personer der er vurderet handlede, som er udsendt endnu, hvorfor jeg ikke kan oplyse dig om udvisningsforløbet.

8. Det er Integrationsministeriet.

9. Det er for tidligt for Udlændingetjenesten at kommentere på effekten af regeringens handlingsplan til bekæmpelse af handel med kvinder.

Kvinder hjælper kvinder

Marta - ressourcecenter for kvinder, arbejder for at fremme gensidig støtte, forståelse og solidaritet mellem kvinder, uanset alder, etnicitet og socioøkonomisk status

Centeret uddanner kvinderne i deres rettigheder, informerer dem og hjælper dem til at øge deres viden og kompetencer, således at kvinderne styrkes i deres tiltro til dem selv og deres muligheder for virkeliggøre deres mål.

Organisationens formål:

At styrke og sikre kvinders rettigheder og forbedre kvinders socioøkonomiske status generelt.

Målsætningen for ressourcecenter Marta er at fremme ligestilling mellem kønnene og sikre kvinders rettigheder i Letland.

Arbejdsområderne på centeret:

- Fremme den sociale integration for kvinder fra lavindkomstgruppen
- Sikre støttetiltag for ofre for menneske/kvindehandel
- Danne brede samarbejder mellem kvindeorganisationer og skabe netværk for kvindeorganisationer i Letland
- Påvirke og monitorere den politiske udvikling

I forbindelse med en studietur har et medlem af demos' kvindegruppe fået kontakt med Center Marta i Riga, Letland. Herved er der blevet skabt mulighed for udveksling af dokumentation for fælles interesse i bekæmpelse af kvindehandel.

Letland er en af hovedleverandørerne af kvinder til prostitution i Vesteuropa

Dette skal ses i sammenhæng med landets sociale og økonomiske situation og den fremherskende holdning om at kvindehandel er en acceptabel og normal indkomstkilde. Hovedparten af de lettiske ofre for kvindehandel havner i de vestlige EU-lande. For et flertal af kvinderne er deres problemer begyndt længe inden de bliver ofre for kvindehandel, men derefter er problemerne mangedoblet. Konsekvenserne af kvindehandel giver sig udslag i problemer af psykisk, fysisk og social karakter, der vanskeliggør en rehabilitering og reintegrering, hvis succes afhænger af hvordan de psykologiske og sund-

hedsmæssige problemer takles, og af støtten fra nærmiljøet.

En massiv indsats fra NGO'er og fra statslige og kommunale myndigheder er påkrævet en indsats, der desværre ikke er mulig under Letlands nuværende socioøkonomiske forhold

Reallønnen er simpelthen for lav, og selv folk med højere uddannelser har vanskeligt ved at tjene til livets opretholdelse for sig selv og deres familier. For enlige mødre er det især svært. De har ikke muligheder for at efteruddanne sig og udbuddet af institutionspladser er for ringe. Private børnepasningsordninger er for dyre og børnetilskud er næsten ikke eksisterende.

Når de handlede kvinder vender hjem til er det svært at skaffe en bopæl. Udbuddet af lejelejligheder er utilstrækkelig og huslejen meget høj. Og selv om der findes kommunale tilskudsordninger er resurserne også her stærkt begrænsede. Ofrene for kvindehandel havner derfor i en ond cirkel. Det er svært

at få en løn de kan leve af og som kan betale bolig og børnepasning.

Et sådant økonomisk pres stiller igen de tilbagevendte kvinder i offerrollen. For at hindre, at de atter bliver ofre for kvindehandel kræves der en massiv indsats i såvel Letland som i de lande - så som Danmark - hvor kvinderne handles til. *Kvinderessourcecentret Marta* yder hjælp til ofrene for kvindehandel.

Resource Center for Women
"Marta":

Brivibas str. 183/2 - 30, Riga,
LV-1012, Latvia

Phone: +371 67378539

Fax: +371 67378538

E-mail: centrs@marta.lv

www.marta.lv

Dinas historie

Dina voksede op hos sin mor, der ofte skiftede partnere og forsømte sin datter. Når moderens kærlighedsforhold ophørte, lod hun sine aggressioner gå ud over Dina, hun slog hende. Da Dina blev ældre mødte hun en mand og flyttede fra sin mor sammen med ham. Da han, som tiden gik, blev mere og mere voldelig overfor Dina ville hun gå fra ham, men havde ingen steder at gå hen.

En af hendes venners onkel foreslog hende så at tage til Danmark for at tjene penge. Han kunne arrangere det og han lovede at skaffe Dina et arbejde.

Efter sin ankomst til Danmark fik Dina at vide at der for tiden ikke var noget job at få, og efterfølgende blev hun tvunget til at prostituere sig. Efter flere måneders indespærring på et dansk bordel, blev hun fundet af politiet, og derefter sendt tilbage til Letland.

Efter Dina kom hjem til Letland påbegyndte hun et aftenskole kursus for at færdiggøre sin folkeskoleuddannelse; da hun allerede var gået ud af skolen efter 8.klasse.

Om dagen arbejdede hun som salgsassistent, om aftenen gik hun i skole, men jobbet som sælger kunne ikke engang dække huslejen. Dina flyttede derfor sammen med en mand hun havde et forhold til. Han var meget jaloux og kontrollerende, og fordi han ikke brød sig at Dina gik på aftenskole, holdt hun op. Efter et voldsomt skænderi, gik hun fra ham og tog til *Marta – Kvinderessourcecenter*, hvor hun fik husly. I forbindelse med sit ophold på *Marta* genoptog Dina sin aftenskole og begyndte at lede efter sit eget sted. Efter lang

18. oktober er blevet vedtaget i EU som international dag mod trafficking

tids søgen fandt Dina endelig et værelse i en af de billigste dele af Riga, hvor der bor mange alkoholikere og stofmisbrugere. Hun blev nødt til at få sit job og sin skole til at hænge sammen, men hun havde brug for flere penge for at klare sig og fik job nummer to. Efter et

stykke tid opgav hun igen sin aftenskole. Dinas udlejere bød hende ofte på drinks, og hun begyndte at drikke mere og mere. På grund af hendes alkoholforbrug blev hun til sidst fyret fra sine job. Hun er nu hospitaliseret efter en alkoholforgiftning.

Foto: Fra filmen (Ne)Stāstāmie stāsti - (U)fortællelige fortællinger

Annas historie

Anna er en 25-årig enlig mor med to børn. Hun har ingen forbindelse med børnenes fædre. Hun er selv fra en skilsmisse-familie med alkoholproblemer. Hun er vokset op på en kostskole og fik ikke færdiggjort sin uddannelse der eller sidenhen på aftenskolen. Da Anna altid har haft arbejdsmæssige og økonomiske problemer, foreslog en bekendt, at hun søgte arbejde i udlandet. Hun lovede at overveje tilbuddet, da hun var arbejdsløs, men mistanken om at der

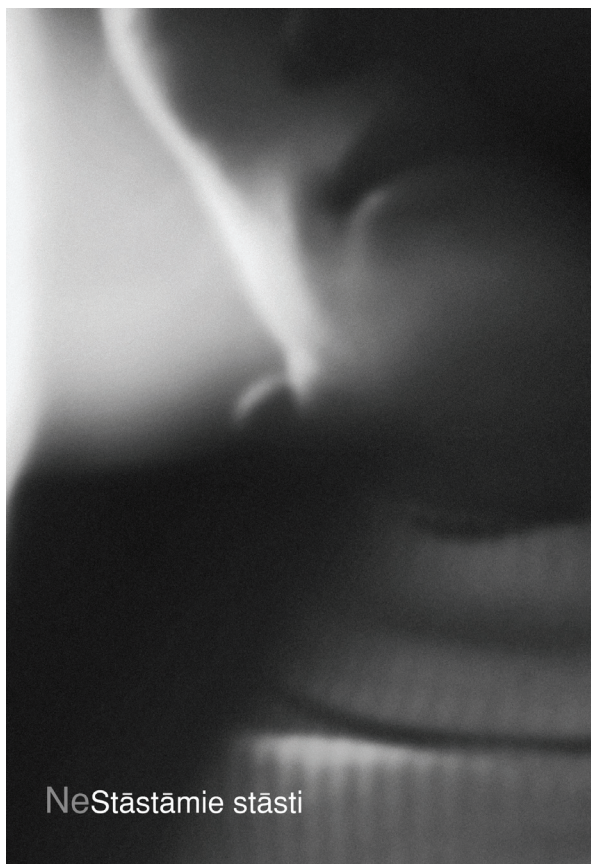

Foto: Fra filmen (Ne)Stästämie stästi - (U)fortællelige fortællinger

var tale om prostitution førte til, at hun takkede nej. Hun havde allerede da arbejdet som prostitueret i en kortere periode for at skaffe mad til sine børn og ønskede ikke at vende tilbage til dette liv. Hun gav dog efter under pres, efterlod børnene hos en nabo og rejste til Holland. Efter fem måneder hjalp en sognepræst hende til at flygte fra det hollandske bordel. Da Anna

kom tilbage til Letland ventede en huslejerestance, der medførte, at hun mistede sin bolig. Hun rejste fra sin fødeby og henvendte sig til *Kvinderessourcecentret Marta*. Hun var uden arbejde, uden bopæl, uden uddannelse, uden børnepasning og uden hjælp fra det offentlige. Kvinderessourcecentret Marta hjalp hende til en midlertidig bolig, med børnepasning samt en uddannelse til kok. Efter fuldførelsen af uddannelsen ville Anne gerne tilbage til fødebyen. De eneste jobtilbud hun fik var underbetalte eller ulovlige. Ventetiden på en daginstitutionssplads var flere måneder og hun kunne ikke forvente hjælp fra familien.

Anna besluttede at prøve lykken i hovedstaden, Riga. Hun fik arbejde, men lønnen var ikke tilstrækkelig til at betale for lejlighed og institutionsplads. Hun brugte flere måneder på boligjagt. Fortvivlet overvejede hun selvmord, men mødte så en ung enke med et mindre barn, der var ved at miste sin lejlighed pga. restance. Anna foreslog, at de flyttede sammen. Så kunne enken passe Annas børn, mens Anna sørgede for penge til mad og husleje. Når Anna om kort tid får en institutionsplads til sine børn, vil hun få mulighed for at arbejde mere, for pengene slår stadig ikke til. Hun bliver mere og mere udmattet uden at hverken økonomien eller hendes liv bliver væsentligt bedre. Derfor leger hun ofte med tanken om at trække på gaden eller at sende børnene på børnehjem og tage "arbejde" i udlandet.

EU-opholdsbekendtgørelsen

Kap. 2 Hovedpersoners ret til ophold

§ 3. En EU-statsborger, der er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende her i landet, har ret til ophold her i landet ud over de 3 eller 6 måneder, den pågældende i medfør af udlændingelovens § 2, stk. 1, kan tage ophold i Danmark. Arbejdstagere, som er statsborgere i Estland, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn erhverver dog først på samme måde rettigheder ud over de i udlændingelovens § 2, stk. 1, nævnte, når de har haft uafbrudt tilknytning til det danske arbejdsmarked i de seneste 12 måneder.

Udlændingeloven (UDL)

UDL § 2.

Udlændinge, der er statsborgere i et land, der er tilsluttet Den Europæiske Union eller er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, kan indrejse og opholde sig her i landet i indtil 3 måneder fra indreisen eller, såfremt de pågældende er arbejdssøgende, i indtil 6 måneder fra indreisen

eller

UDL § 14.

Følgende udlændinge er fritaget for krav om arbejdstilladelse:

stk. 2) Udlændinge, der er omfattet af EU-reglerne, jf. §§ 2 og 6, dog ikke statsborgere i Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn.

Vi elsker mænd , der elsker kvinder ...ordentligt!

Sådan et banner dækker husets facade, hvor kvindetegnene med de knyttede hænder hidtil har været facadens blikfang.

Set af Birthe Marker

Med øjne så store som tvebakker og med et forsæt om ikke at agere sur gammel kælling mødtes jeg med Vibe K. Voetmann, Direktør for Dannerhuset med spørgsmålet:

Foto: Vibe Klarup Voetmann

”Hvad sker her?”

Det vi har arbejdet på de sidste to år, hvor jeg har været her, er at skabe nogle fremtidsbilleder for Danner. Når man går ud på gaden og spørger, hvad de tænker om Dannerhuset, så svarer folk, at de kender grevinde Danner. De kender i allerhøjeste grad besættelsen i 70- og 80erne, og kvindetegnet på vinduerne er en påmindelse om, at her var rødstrømperne. Men når man snakker om, hvad er det i dag, så svarer folk meget uklart. Så der er behov for at tegne nogle billeder for fremtiden, noget der appellerer til de moderne kvinder.

”Hvad er moderne kvinder?”

Det er rigtig meget forskellige kvinder. Jeg synes, at det er vigtigt at holde fast i, når man snak-

ker om kvinder og ligestilling, at vi ikke kun diskuterer, hvem skal hente barnet, og hvem har bilen. Dannerhuset kan være med til at gøre opmærksom på, at kvinder i Danmark stadigvæk bliver udsat for vold, overgreb, prostitution og trafficking. Vi skal altid have det fulde perspektiv, vi skal se det, der optager mange kvinder. Det er det vigtigste, det er drivkraften for os.

”Vi har et motto som handler om, at vi gør kvinder stærkere. Alle kvinder, der kommer ind i det her hus bliver fyldt med noget, der gør dem stærkere, når de går herfra.”

Vi har lavet vores kampagne, hvor banneret på facaden indgår. Vi er godt klar over at vi har en særlig historie, som kvindetegnet med den knyttede hånd er et symbol på.

Mange har den forestilling, at vi er mandehadere eller sådan noget. Vi vil godt folde den palet ud og sige, at vi vil have lov at være kritiske overfor mænd, der begår overfald mod kvinder.

Det handler om at få hele spørgsmålet om vold, prostitution ud af kvindesagen, det er en sag, der ikke kun vedgår kvinder.

Og vi laver denne kampagne for at sige, det kan godt være I tror vi er mandefjendske, men først og fremmest elsker vi mænd, der elsker kvinder ordentligt.

Vi synes, det er fantastisk, når et parforhold er godt og nærende, når man bygger hinanden op. Og vi vil godt pege på, at vold mod kvinder ikke er forbeholdt nogen særlige kvinder og mænd. De fleste parforhold starter med en lykkelig forelskelse, og det kan være for hvem som helst, at det kan udvikle sig

Foto: Dannerhuset. ”8. marts 2008 har Dansk Kvindesamfund med parolen ”tagstillingmand” og Dannerhuset med kampagnen ” Vi elsker mænd der elsker kvinder ...ordentligt ” sat mændene i fokus på Kvindernes Internationale Kampdag.”

til noget meget negativt. Det er en samfundsproblemstilling, som vi appellerer om, at hele samfundet er med til at løfte. Og det er jo sådan, når man spørger mænd, har I lyst til at være med, så vil de faktisk gerne. Vi har bare aldrig spurgt dem.

Fra Kinabog til Power Point

Før i tiden kunne man måske sende een ud på en ølkasse og sige noget, men folk forventer et vist niveau, det betyder at folk skal trænes og uddannes for at kunne sælge budskabet ordentligt. Der er vi blevet mere kyniske, der vil vi have en ordentlig pris på det, vi leverer. Vi bliver nødt til at opdrage hinanden til, at det har en værdi det vi foretager os, og vi vil have penge for det.

Der er sket en professionalisering, der er blevet flere ansatte og en professionalisering på den måde at være frivillig på. Jeg oplever, at de kvinder, der kommer her, vil have at tingene fungerer, de vil godt have, der er styr på det. Når man holder møde, så er der en dagsorden, og man sidder ikke med nogle små stykker papir. Det kører på en PowerPoint, de vil godt have, der er modernitet over det.

Det er ikke let at lave om, der er mange der har forladt huset, som har slidt for det her, udgydt deres hjerteblod for det her. Gennem tiderne er mange også gået herfra i skuffelse, fordi de synes, de ikke fik tak nok for det, eller der var kampe de ikke kunne vinde. Det vil jeg gerne lave om på. Alle frivillige skal vide, at de gør en afgørende forskel i Dannerhuset.

"Er det stadigvæk frivillige, der er krisevagter?"

Der er frivillige og ansatte om dagen og om aftenen og kun ansatte om natten. Vi skal være sikre på, at holdene føler sig godt klædt på

til at møde de voldsramte kvinder. Vagterne stiller krav til os, de gider ikke stå der og ikke vide, hvad de skal gøre. Nogle vil gerne et engagement med kvindesag uden, at det er nærmere defineret for dem. For andre er det et led i deres uddannelse som socialrådgiver, psykolog eller andet. Jeg håber det kan være et talenhus for dem, ved at være frivillig i Dannerhuset så får de nogle ekstra redskaber, får mere tyngde. Det er også vores forpligtelse, at kvinder kommer til at præge samfundet.

"Hvem bestemmer, hvilken kultur, der skal være? Er det også dit job?"

Mit job er først og fremmest at sætte en retning. Huset har ændret sig, og det er jo et spørgsmål, om man kan lide det eller ej. I gamle dage var huset en platform, hvor man trådte ind og sagde: "jeg har lyst til det eller det". Alt strittede i alle retninger. Det er vi holdt op med. Vi er ikke længere et medborgerhus, hvor man bare kommer og gør det man synes, vi er en organisation, der har nogle definerede politiske mål, det er det vi vil, vi vil den vej, vi vil være fortalervirksomhed for de voldsramte kvinder. Og det kræver, at vi taler entydigt i offentligheden, det betyder at vi fokuserer vores indsats.

Jeg har forsøgt at lave nogle rammer for, hvad giver mening, og hvad gør ikke fx. giver det ikke mening, at en gruppe pludselig laver en demonstration på Rådhuspladsen og siger Anders Fogh er dum. Men det giver mening at afholde arrangementer, hvor mange forskellige slags kvinder mødes for at diskutere de store spørgsmål om moderne kvindeliv. 8. marts laver vi eksempelvis opvarmningsbrunch her i huset, hvor to så forskellige kvinder som ligestillingsminister Karen Jespersen og medlem af fol-

ketinget for enhedslistens Johanne Schmidt-Nielsen deltager.

Indvandrerkvinder udgør 80% af krisecentrets kvinder

De udenlandske kvinder kommer fra rigtig mange lande, men de fleste kommer fra mellemøsten, andre fra asien. De får opholdstilladelse, og mange af dem er danske statsborgere. Men vi har stadigvæk de udvisningstruede kvinder, som ikke har været her i syv år endnu, og som er bange for at blive udvist. Det er en stor juridisk opgave, og der samarbejder vi med vores landsorganisation LOKK - det er tungt. Det holder ikke, det må laves om, siger Vibe Voetmann. Det er politisk uacceptabelt. Man kan ikke på den ene side sige til indvandrerkvinderne, som man jo heldigvis gør, at nu må I prøve at indoptage de samme frihedsrettigheder som danske kvinder har. Dem skal I også leve efter, og så når de så gør det, og bryder med den voldelige ægtemand, så udviser vi dem i øvrigt til hjemlandet, hvor de bliver udsat for social diskrimination mordtrusler og mord. Det holder ikke, det må laves om. Vi plejer at sige at vold rammer bredt, der er både høj og lav og danske mænd slår lige så meget som indvandrermand.

"Men hvad kan forklaringen så være på den høje andel af kvinder med anden etnisk baggrund?"

Forklaringen kan være, at mange indvandrerkvinder kommer her, fordi de ikke kan gå til familien. De danske kvinder kan rejse til en kusine i Jylland. Indvandrerkvinder er ofte meget alene og har ikke nogen til at støtte dem. Tværtimod kan der være en hel familie, der prøver at få dem tilbage. Vi skal også huske på, at der er indvandrerkvinder her, som er gift med danske mænd. De er kommet hertil

fra Østeuropa og Thailand. De har søgt et nyt liv i Danmark og så har forholdet udviklet sig til noget helt andet, når de der gensidige forhåbninger ikke bliver opfyldt.

Vi har brug for dokumentation.

Vi har brug for at vide, hvad vi skal gøre, vi ved det er rigtigt svært og vi kan komme til at støde nogen og dermed risikere, at familien rykker endnu tættere sammen. En af de strategier vi har, er at få noget mere forskning ind i huset og få brugt vores data. Vi har et fantastisk datamateriale, vi har jo familierne lige her, som kan fortælle om, hvorfor er det, at vold er en del af vores familiestruktur. Er det fordi den familie hele tiden stirrer på Pakistan som hjemlandet, de skal tilbage til, eller er der et ønske om integration. Det er det, vi godt vil finde ud af, så vi kan hjælpe disse kvinder bedst muligt. Vi arbejder sammen med mange indvandrerorganisationer. Vi har været optaget af at støtte kvinderne. Når de går herfra igen, så sidder de der uden familie i en lejlighed, og de er opdraget til at have store familier omkring sig. Det er så sårbart og mange af dem vender tilbage. I disse sager prøver vi at opbygge et netværk, hvor der er kvinder, der kan hjælpe.

Det er bedre at komme volden i forkøbet

At snakke med de unge kvinder og også de unge drenge og fortælle dem, der er rigtig mange ting I skal lære her i livet, I skal lære at vaske hænder, læse jeres lektier og smøre jeres sko, smøre jeres madpakker og respektere kvinder. Vi skal finde ud af, hvordan vi skal snakke med dem om det, fordi jeg er ikke sikker på, at familierne får gjort det.

”Ville du ansætte, en kvinde med tørklæde her som rådgiver?”

Vi har snakket om det, jeg vil være i tvivl, for på den ene side så ville jeg sikre mig, at hun var en dygtig socialrådgiver, og er hun det, så er hun halvvejs inde. Den anden del er, at jeg vil meget nødig have, at hendes religiøse hovedbeklædning skaber støj i relationen til den kvinde hun sidder overfor. For det de to skal nå sammen er tillid, og vi ved at religion spiller en rolle, positivt som negativt for de her kvinder. Jeg ved ikke, hvad det gør ved modtageren, hvad det vil gøre ved den kvinde, der skal modtage råd. Der skal heller ikke være nogen her, som har et meget stort synligt kors eller bærer noget andet religiøst. Jeg synes de kvinder har krav på, at det ikke er det, der er i fokus.

Det er godt, de tørklæder er kommet ind i Danmark, for det er en måde at tænke over rettigheder, det har vi godt af. Det er så svært at få greb om, for vi bryder os jo heller ikke om at blive set på som ikke tolerante eller åbne. Jeg kommer selv fra en religiøs familie og anerkender i allerhøjeste grad det med at have et religiøst sprog. Det har danskere som udgangspunkt ikke, vi forstår ikke rigtigt mennesker, hvor religion spiller en stor rolle. Det hæmmer os i måden at have de her dialoger på. På både den ene og den anden side kan man bare sige, hvis man er behård demokrat, er behård med menneskerettigheder og frihedsrettigheder, så er religion ikke noget, vi kan arbejde med her.

”Er der nogle af de frivillige, der kommer fra den arabiske verden?”

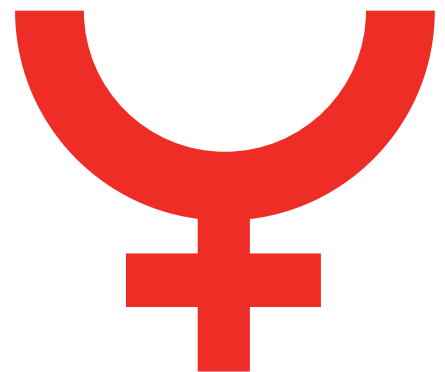
Nej nul.

”Hvorfor tror du ikke der er det. Er det, fordi de har nogle andre ambitioner?”

Jeg tror, for det første så er fri-

villighed i denne foreningskultur fremmed for dem, det tror jeg er en del af det. Vi har heller ikke direkte appelleret til indvandrerpi-ger om at komme og være frivillig i Dannerhuset, det kan også være en anden årsag. Der er i nogle indvandrer miljøer, og det er her man skal belægge sine ord, så det ikke kan misforstås, hvor familierne er meget opsøgende. Det ville i nogle tilfælde være en katastrofe, at en voldsramt kvinde mødte en landsmand. Det er måske at skyde spurve med kanoner. Men det illustrerer fremragende det dilemma, vi er kommet i. Det tager tid at agere inde i det.

”Kinabøger med de mange optegnelser af dagens gang i krise-centret er sendt på museet. Og de små stykker papir med ideer i en brainstorm erstattes i centralis-mens projektor”

Vibe K. Voetman om det ny logo: Vi vil bevare kvindetegnet og så blev det til at det kunne sidde i en kant, så det blev skåret lidt over.

Læs mere på:
www.dannerhuset.dk
www.tagstillingmand.dk
www.kvindehus.dk
www.kvinfo.dk
www.lige.dk

”Højrefeminisme” - en antagonisme

Feminismen er hidtil betegnelsen for oprøret mod samfundets diskrimination og nedvurdering af kvinderne.

Feminismen kan betegnes som kvindebevægelsens ideologi. Men feminismen er gennem de sidste par år blevet sammenkædet med synspunkter i ligestillingsdebatten,

Islam er ikke undertrykkende, men mennesker er. Religion bliver brugt som begrundelse for undertrykkelse - men er ikke årsagen, lyder det fra den jordaniske feminist og menneskeretsforkæmper Asma Khader, der i sidste uge var i Danmark for at fremme dialog mellem ’alle gode kræfter’ (1)

som har en ganske anden karakter end tidligere, hvor feminismen omhandlede generelle politiske forhold for kvinder både i Danmark og på internationalt plan. Et nyt begreb er taget i anvendelse og beskrives i dagblade og i blogdebatter som ”højrefeminisme”.

Et begreb som i selve sit udtryk står i misforhold til feminismen. Højrefløjens anvendelse af begrebet feminisme fremtræder, som et forsøg på at legitimere xenofobi og til at udpege en enkelt religion som bærer og udøver af kvindeundertrykkelse. Samuel P. Huntingtons indflydelsesrige bog ”Civilisationernes sammenstød - Mod en ny Verdensorden” (3), smelter sammen med en ensidig kategorisering af kulturer. Huntington modstiller vestlig civilisation med bl.a. islamisk civilisation. De forventelige konfrontationer mellem religiøse forskelle er bygget ind i en skarpt snedkereret vision om en dominerende og forhærdet splid. En del af

den postulerede fare fra islam og den store optagethed af at forholde sig til civilisationernes sammenstød, konkretiseres ved et meget hadefuldt, moraliserende og selvretfærdigt udtryk som det f.eks. ses på hjemmesiden hos ”Kvinder for frihed” og i lignende grupper, der omtales senere i artiklen. Det handler efter vores opfattelse ikke om religion eller om civilisationernes sammenstød, men om politik og forvaltning af magten, at modsætningerne i verden snarere skal findes mellem rige og fattige og mellem kønnene. Tesen om civilisationernes sammenstød bidrager til en forsimplet verdensopfattelse, der hindrer os i at se os selv som medlemmer af en række forskellige grupper og ikke udelukkende som tilhørende den vestlige eller den muslimske verden. Feminismens historiske og ideologiske forankring, hvor statsmagtens udøvelse og samfundsstrukturens betydning er i fokus, negligeres og underlægges tesen om civilisationernes sammenstød. Kvindekampen spændes for racistiske tendenser og for grupper af hvide middelklassefeministers fobier (2).

Det handler ikke kun om religionen i sig selv: ”Jordan, Sudan, Yemen, Iran - det er alle muslimske lande, der har islam som hovedkilde, den eneste kilde eller en af kilderne til lovgivningen. Men lovgivningen i disse lande er meget forskellig, og hvordan kan vi forstå det,” spørger Asma Khader, og hun svarer selv: ”Det viser, at det ikke kun handler om religionen i sig selv, men om den måde mennesker forstår, bruger og fortolker religionen. Og politik har stor betydning i denne sammenhæng. Den ekstremistiske mentalitet er blevet opmuntret af folk med interesser i en bestemt samfundsorden, selv af vestlige magter.” (1)

Denne forsimplede verdensopfattelse kan man i Danmark høre understøttet af vores statsminister, af velfærdsministeren, af Dansk Folkeparti, af enkelte folketingsmedlemmer og af enkelt-personer langt ind over midten i dansk politik. I Danmark er det blevet et almindeligt argument, at vi skal bekæmpe islams indflydelse, fordi islam står i modsætning til kvinders rettigheder og menneskerettighederne. Hvis disse argumenter udelukkes blev fremført af smågrupper, som kalder sig feminister, ville det ikke være på sin plads at lade dette optage spalteplass i nyhedsbrevet op til kvindernes internationale kampdag d. 08. marts 2008. Men de synspunkter som rendyrkes hos bl.a. én af smågrupperne ”Kvinder for frihed” kan genfindes i mere magtfulde kredse. Det kan, som vi har set det i dagbladene, give sig specifikt til udtryk i kritikken

af hvorvidt feminismen og venstrefløjen er og har været for meget halal og har haft for lidt fokus på kvindeundertrykkelsen i dagens Danmark. Vi vil hævde, at vi både har været halal og på samme tid været opmærksomme på kvindeundertrykkelsen verden over. Men den højreekstremitet debat har haft stor indflydelse og har invaderet den feministiske debat med en 'som om' feminism. Derfor er der grund til at bruge kvindernes kampdag til at se nærmere på "højrefeminismen".

Hvem er Kvinder for Frihed og hvilke synspunkter fører de i mårken i feminismens navn?

No-kay og Åse Bjerg Clausen

En af de første begivenheder, hvor medlemmer af forskellige grupperinger på højrefløjen så en mulighed for at beskæftige sig med "kvindesagen" var ved deres deltagelse i demonstrationer mod massevoldtægter i Odense d. 29. april 2001. Det der havde fået de forskellige personer til at gå på gaden, var de sager der på daværende tidspunkt verserede omkring voldtægt. Voldtægtssagerne blev fremstillet som gruppevoldtægter forøvet af unge muslimer mod unge danske kvinder.

Åse Bjerg Clausen – som har arbejdet på projektet "Broen" med kvinder med anden etnisk baggrund – stod bag demonstrationen, der blev den første antimuslimske demonstration, der havde brede paroler og skulle være "et opgør mod voldelige overgreb, mod tvangsægteskaber og gruppevoldtægter". Tankevækkende, at kvindekampen blev en politisk sag for bl.a. Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti, da den kunne tjene racismen og de antimuslimske kræfter, som havde vundet indpas i den danske politiske debat i 2001.

Kvinder for Frihed har, som det kan læses af deres formål, lænet sig

Kvinder for Frihed

Stiftet ved generalforsamling 5. marts 2006

Foreningens bestyrelse oplyses på deres hjemmeside feb. 2008 til at være:

Vibeke Manniche (forkvinde); Britta Mogensen (fungerende næstforkvinde); Nanna Bodé (kasserer); Nina H. Bjarnason; Channe M. Bjerringgaard; Karen West; Birte Gruner; Supp.: Ahn Lykke Pedersen

kraftigt op af "politisk korrekte" ideer. Det skal bemærkes, at deres aktiviteter udelukkende er rettet mod den islamiske tro, medens det kniber kolossalt med kritik af andre religioners kvindeundertrykkelse. Det kan således være vanskeligt at tage dem alvorligt når de hævder deres frihedsidealer og hævder at de er ude i et feministisk politisk ærinde.

Hvor er de henne når der tales om kvindelige præster, eller kvinderepræsentation i andre sammenhænge?

Forum for kvinders retstilling og integration

I 2003 blev 'Forum for kvinders retstilling og integration' stiftet. Foreningen var tænkt som et debatforum med fokus rettet på muslimske kvinders forhold.

I dette forum indgik koordinator for kvindedekrisecentret i Dannerhuset Lis Vahlun. Interessant er det, at det ikke har været fremlagt for bestyrelsen til beslutning, hvorvidt krisecenteret skulle deltage i denne sammenhæng. Dannerhusets samlede bestyrelse var uvidende herom oplyser Vibeke Høeg, daværende bestyrelsesmedlem af Dannerhuset.

Som omtalt i en tidligere udgivelse (2) gav Mogens Camre foreningen disse ord med på vejen i en presmeddelelse en uges tid før foreningen blev dannet, da han bød foreningen velkommen, og skrev: "Den har meget at kæmpe imod. Inden hele vores kulturgrundlag nedbrydes af retspolitiske holdninger, som har gjort livet uudholdeligt i

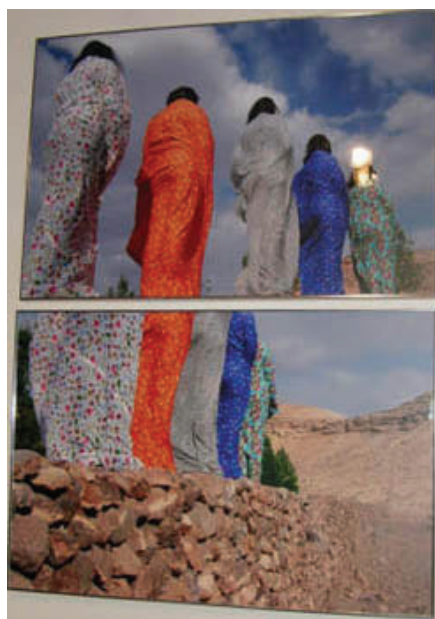

Foto: Den iranske forfatter og fotokunstner Haleh Anvari, som omtales på næste side, kæmper for kvinders rettigheder, og muslimske kvinders ret til at definere sig selv uden indblanding fra hverken islamister eller det liberale vesten.

mange muslimske lande, skal de fundamentalistiske overgreb forbydes og deres bagmænd udvises af Danmark”.

Dette forum fik kun kort levetid, men nogle af medlemmerne bl.a. Lone Nørgård og Jette Plesner Dali søgte til Giordano Bruno selskabet, og dette blev til begyndelsen på Kvinder for Frihed.

Kvinder for Frihed

Gruppens bestyrelse er kvinder, der betegner sig selv som feminist og forklarer at de tidligere har deltaget i debatten om ligestilling (se faktabox).

Vi kan se ud af foreningens arbejde, at de stort set kun har fokus på at understøtte højrefløjens, bl.a. Dansk Folkepartis og Giordano Bruno selskabets, antimuslimske synspunkter.

Feminisme indebærer bl.a. et opgør med den manglende økonomiske ligestilling, den mangelfulde indsats i forhold til menneskehandel og i forhold til vold i hjemmet. Kvinder for Frihed negligerer betydningen af den samfundsstruktur, der reproducerer manglende ligestilling i disse centrale spørgsmål.

I marts 2007 skrev Jette Plesner Dali på sin hjemmeside, om en konflikt i Kvinder for frihed, hvor hun og et andet medlem ekskluderes. De to, der var medlemmer af bestyrelsen, dyrlæge Lene Kattrup og fhv. formand for Venstres integrationsudvalg på Frederiksbergs, Jette Plesner Dali, insisterede på at en kvindelig omskæring/kønslæstelæstelse skulle politianmeldes.

Dette medførte, at de blev ekskluderet af Kvinder for Frihed.

Jette Plesner Dali, der også har været medlem af Radikale Venstre, har pr. 28. Maj 2007 meldt sig ind i Dansk Folkeparti og var ved valget i 2007 opstillet som folketingskandidat i Østjyllands storkreds Favrskov for dem.

Skiftet kommenterede Dali selv

således: *”Dannelsen af Ny Alliance og udsigten til, at Enhedslisten sandsynligvis med de religiøse muslimers stemmer bringer den første tørklædede kvinde ind i Folketinget har trukket linjerne skarpere op, og jeg ... ligger mest på linje med Dansk Folkeparti, der som det eneste parti tør tage reelle værdidebatter om alt fra kvindesyn og tørklæder til de ældres forhold”.*

Den værdidebat, der af Dansk Folkeparti er skudt i gang af bl.a. præsterne Krarup og Langballe med den hensigt at gøre op med de værdier som venstrefløjen og bl.a. feminismen i 70'erne havde kæmpet for. Herunder den fri abort, ligeløn, en ligestilling, der både omfattede

Foto: Amartya Sen

køn, race, etnicitet, seksualitet og politisk holdning.

Etableringen af ovenstående grupperinger og de aktiviteter der er omtalt skal ses i sammenhæng med en mere omfattende udvikling i dansk politik. Når ”kvindesagen” optræder som en af deres mærkesager så mister den sit oprindelige indhold omkring solidaritet og ligestilling på tværs af køn, religion og landegrænser.

Når højrefløjen i den omtalte værdikamp forsøger at misbruge ”feminismen” i deres argumentation bl.a. omkring undertrykkelsen af muslimske kvinder, så er det et udtryk for en maskering af deres xenofobiske synspunkter.

Når Karen Jespersen flytter sig fra VS over socialdemokratiet til Venstre, og når Jette Plesner Dali og

Lone Nørgård flytter sig fra venstrefløjen til højrefløjen så er det ikke et lokalt dansk fænomen.

Det er et billede på, en polarisering i den politiske debat, der i Danmark er kommet til udtryk i ”tørklædedebatten”. Og netop i tørklædedebatten har Kvinder for frihed og deres støtter fundet næring til deres ”højrefeminisme”. Internationalt ses den samme polarisering i argumentationer som de der præsenteres i ”Civilisationernes Sammenstød” (3).

Den samme argumentation der er dominerende på internationalt plan i den formulerede politik om ”krig mod terror”. Et verdenssyn som har styret og styrer den amerikanske og europæiske politiske højrefløj i det sidste årti. Og med hvilket resultat!

En række debattører, heriblandt forfatteren Amartya Sen, kritiserer opdelingen af verden i to civilisationer: Den vestlige verden og den muslimske verden. Kristendommen i modsætning til islam, og den fri verden i modsætning til den ufri muslimske verden.

Feminister må være at finde hvor solidaritet og dialog er det primære og hvor synspunkter, som de forfatteren Amartya Sen giver udtryk for, er. Han skriver at vi til hverdag ser os selv som medlemmer af en række forskellige grupper, herunder statsborgerskab, geografisk oprindelse, køn, klasse, politisk overbevisning, uddannelse, sociale tilhørsforhold og beskæftigelse. ”Ingen af dem kan siges at være denne persons eneste identitet eller isolerede medlemsskabskategori” (4).

Så den stadig mere udbredte brug af religiøse identiteter som det grundlæggende princip for inddeling af verdens mennesker medfører diskriminerende politiske analyser (4).

Og han er ikke alene om denne kritik. Mange kvinder rundt om i ver-

den, heriblandt også fra muslimske lande, har taget kampen op mod denne slet skjulte racisme forklædt som solidarisk kvindekamp og forklaret med værdikamp.

Og kun den som uden hensyn til religion, kultur eller etnicitet vil kæmpe for kvindernes liggeret er i vores optik feminist.

WLUML: Women Living Under Muslim Laws – et netværk af kvinder i 70 forskellige lande.

De ønsker at ”sprænge myten om, at kampen for kvinderettigheder er fremmed for samfund, der bekender sig til Islam.” (5)

Den iranske forfatter og fotokunstner Haleh Anvari har i en spokenword performance således udtrykt at hun, ”Sammen med tusinder af andre kvinder med muslimsk baggrund er hun dødtæt af den ideologiske kamp om den ’muslimske kvinde’, som udspiller sig mellem det islamistiske højre og det ’liberale’ Vesten”(5).

Fra World Social Forum 2005 lød der fra WLUML en opfordring til netop at tage kampen op for kvinders rettigheder verden over, og gøre noget ved de reelle, men meget forskellige trusler, som kvinder og kvinderetsforkæmpere i forskellige lande, står overfor.

”I mere end to årtier, har kvinder identificeret fundamentalisme som politiske kræfter fra højre-fløjen og det ekstreme højre, der arbejder under dække af religion og kultur.”(5)

og de fortsætter:

”Solidaritet betyder anerkendelsen af, at kvinders rettigheder bliver angrebet alle steder - i forskellige forklædninger og med forskellige midler,” lyder det fra

WLUML, der ønsker at gøre op med Samuel P. Huntingtons ide om ’civilisationernes sammenstød’, som de mener, er en ideologisk fejlslutning, der kun tjener til at fodre alle former for fundamentalisme. ”Civilisationernes sammenstød eksisterer ikke. Sammenstødet i verden i dag er mellem fascisme og antifascisme.”(5)

Netop det synspunkt udgør en afgørende forskel for om man kan kalde sig feminist eller man ikke kan.

Feminismen kan ikke reduceres til et spørgsmål om, hvor man kommer fra. Hvis vi mener noget med vores solidaritet og støtte til kvinder i Danmark, som lider nød, så må vi være at finde i kampagner som ”fast ophold”, fordi den kræver en solidaritet og ikke er båret af racisme og religionsforskrækelse. Sand ligestilling kræver et opgør med de reaktionære kræfter, også blandt etniske minoriteter, men også et forsvar af etniske minoriteters rettigheder!

Noter:

(1) : Informations interview d. 11.02.08. www.information.dk/154580 fra Informations artikelserie om Islam og Feminisme, www.information.dk/emne/islam-og-feminisme, 2008.

(2) : Det Antimuslimske Univers, Demos, 2006.

(3) : Samuel P. Huntington: Civilisationernes sammenstød- mod en ny verdensorden, Peoples Press,1996.

(4) : Amartya Sen: Identitet og Vold, s.22, Informations Forlag. 2007.

(5) : ”Den ene vil beskytte min sjæl, den anden redde den” artikel fra Information d. 29/01-08 www.information.dk/153855 fra Informations artikelserie om Islam og Feminisme, www.information.dk/emne/islam-og-feminisme, 2008

Krav om fast opholdstilladelse til kvinder udsat for handel

”I Danmark handles udenlandske kvinder til prostitution. Politiet anslår at det drejer sig om 2000 kvinder årligt. Hertil skal lægges et stort mørketal. Kvinder er handlet til prostitution i Danmark, ofte under utroligt ydmygende og voldelige forhold. Andre kommer, så frivilligt som man kommer, når man søger en vej væk fra arbejdsløshed, fattigdom og afmagt. Vi kan stadig tale om en feminisering af fattigdommen i verden. Regeringens nye handlingsplan siger at kvinder udsat for handel nu kan få en udrejsefrist på op til 100 dage, såfremt de samarbejder om forberedt hjemsendelse. Vi siger, at kvinderne ikke skal hjemsendes. Her står bagmænd allerede parat til at tage imod dem og sende dem af sted på ny eller de overlades til et liv som marginaliserede og udstødte. Vi kræver fast opholdstilladelse til kvinder der har været udsat for handel!”

**Anja Dalhoff . Anne Baastrup . Balder Mørk
Andersen . Bente Hansen . Christine Lundgaard
. Dansk Kvindesamfund . Flemming Bonne .
Frank Aaen . Gitte Randløv . Helle Degn . Jonas
Dahl . Jens Høvsgaard . Jesper Petersen . Jo-
hanne Schmidt-Nielsen . Karen Hallberg . Karin
Dubin . Karina Lorentzen . Karl Bornhøft . Kvin-
derådet . Kvindernes Internationale Liga for
Fred og Frihed . Line Barfod . Lone Dybkjær .
Lone Møller . Mette Knudsen . Michelle Mild-
water . Morten Østergaard . Nanna Westerby .
Öslem Sara Cekic . Pernille Frahm . Pernille
Vigsø Bagge . Pia Olsen Dyhr . Ritt Bjerregaard
. Trine Lund-Jensen . Trine Pertou Mach . Ulla
Sandbæk . . . . .**

STOP KVINDEHANDEL

**FAST OPHOLDSTILLADELSE TIL KVINDER
DER HAR VÆRET UDSAT FOR HANDEL!**